

Mūsų LIETUVA

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»

DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO

Atskiro numerio kaina Cr. \$ 2,00

NR. 99 (21)

SÃO PAULO — BRASIL, 1951 M. GEGUZES MĖN. MAIO 19 D.

IV METAI

Kalbos likimas išeivijoje

Kalba yra ryškiausias lietuviškumo pažymys. Ji yra raktas į brangiausius lietuviškos kultūros, kurtus ištikus amžius, lobius. Gimtoji kalba, tai arterija, kuria srovėna tautinės gyvybės kraujas. Perkirk ją ir nutruks ryšys su tautos dvasia bei jos likimu. Argi ne ta pati priežastis buvo Lietuvos pakraščiu sulenkėjimo, surusėjimo ar suvokietėjimo? Pirmoji eilė buvo išstumta kalba, o vėliau atėjo svetima dvasia.

Stebint lietuvių gyvenimą Brazilijoje, lietuvių kalbos likimas kelia rimto susirūpinimo, ypač priaugančioje kartoje. Jau nebe išimtis, bet nemažas skaičius šeimų namuose su vaikais kalba nelietuviškai. Lietuvių kalbos pamokas, ten kur jos yra dėstomos, galėtų lankyti du ar net tris kartus didesnis mokinių skaičius. Lietuviškų laikraščių skaitytojų irgi galėtų būti dvigubai daugiau. Šiandien sulig turimais daviniais, mažiausia 40% šeimų neskaitytų jokie lietuviško laikraščio. Nedalyvauja organizuotame lietuvių gyvenime, nebent retkarčiais pasirodydami šventėse, ar parengimuos pasilinksinti. Tokiose šeimose nyksta lietuvių kalba, gęsta lietuviška dvasia.

Netiesa, kad jaunoji karta čia gimusi ir augusi nepajęgtų ar nenorėtų išmokyti savo tėvų gimtosios kalbos. Štai pavyzdys. Dabar labai mažai anglų kalbos kursai, kuriais nusėti visi Brazilijos miestai. Anglų kalbos pramokti nėra lengva, o vis dėl to po kurio laiko pramokstama ir žodžiu bei raštu vartoti anglų kalbą. Jei trūksta, tai tik noro ir susidomėjimo lietuvių kalba. O tą susidomėjimą pirmoji eilė privalėtų tėvai pažadinti jaunoje kartoje. Pats jaunimas nuo to nesisalina. Tik reikia jam parodyti lietuvių tautos kultūrinės kūrybos brangenybes, jos kalbos grožį, pratinti skaityti savo spaudą, dalyvauti lietuvių pobūviuose, vakaruose, koncertuose, minėjimuose.

Gyvenimas rodo, kad tas jaunimas lengviau įtraukiamas į lietuvišką veikimą, kurio tėvai dalyvauja kurioje nors organizacijoje. Visas sunkumas yra su tais, kurių tėvai šalinasi nuo bet kokio organizuoto darbo. Patys nedalyvaujant ir jaunimo neragina.

Visur ir visuomet turvo ir bus, kad tam tikras nuošimtis reikia nurašyti į nuostolius. Bet yra pareiga gelbėti tai, kas dar galima išgelbėti. Ir tai dar nėra vėlu, nors ilgesnis dėsims būtų labai nuostolingas. Tas klausimas privalo rūpėti kiekvienam susipratusiam šviesuoliui, kultūrininkui, organizacijų vadams ir visai lietuviškai visuomenei.

Patogūs ir ramūs laikai praėjo, kada tėvynės meilė buvo demonstruojama vien žodžiais. Šiandien tėvynė gyvena skaudžias valandas. Ji laukia iš savo sūnų gyvenančių laisvame pasaulyje ne vien gražių žodžių, bet reikšmingų darbų. Istorijos sprendimą mes šiandien sau patys rašome!

VISAME PASAULYJE

PERSIJOS ŽIBALAS

Persijos parlamentui nubal savus anglų žibalo bendrovės Anglo-Iranian Oil Company nacionalizavimo įsakymą, specialiai paskirtoji parlamento komisija kreipėsi į anglų bendrovę reikalaujanti tuojau pat ir tvarkingai perduoti Persijos valdžiai visą bendrovės turtą.

Po generolo Razmaroo mirties paskirtasis ministeris pirmininkas Houssein Ala negalėjo nuosaikiu būdu išspręsti Persijos ir Anglijos ginčo turėjo pasitraukti, užleisdamas savo vietą naujam ministeriui pirmininkui Mahammed Mossadeg, kuris yra nacionalistų vadas. Ta grupė yra prieš angliško nusistatymo ir reikalauja tuojau ir pilno britų bendrovės nusavinimo.

Naujasis premjeras atmetė visus anglų pasiūlymus išspręsti bendrovės klausimą abiem pusėm priimtiniomis sąlygomis. Parlamentarinė ko-

misija pareikalavo perduoti bendrovės turtą ir pareiškė: «jeigu Anglo-Iranian bendrovės direkcija neperduotų tuojau pat bendrovės turtą, tai šiuo būdu ji sudarytų pavojų pasaulio taikai ir gaiėtų iššaukti trečiąjį pasaulinį karą». Šiuo tonu palarytieji pareiškimai nuskambėjo pasaulio spaudoje su nerimą sukėliančiu atgarsiu. Bendrovės nusavinimo parlamentarinė komisija be kito ko anulavo anglų persų 1933 m. sutartį dėl žibalo. Pagal šią sutartį yra numatytas arbitražo teismas spręsti iškilusiems ginčams. Esant tokiomis aplinkybėmis persų žibalo klausimas dar daugiau paaustrėjo, kai buvo iš Londono pranešta, jog 16-oji anglų parašinti ninku brigada gavo įsakymą pilnos parengties stovėti, kad reikalui esant užimtų žibalo laukus ir Abadano didžiulę rafinariją, kuri randasi prie Persijos įlankos, jeigu britų tautos ir Jo Didenybės paval-

Gražusis Pažaislis

dinių gyvybės atsidurtų pavojuje.

Iš Vašingtono pranešama, kad angliai betgi tokiam žygiui ryžtųsi tik tokiu atveju, jeigu gautų Amerikos pritarimą. Vašingtonas bijosi didesnių komplikacijų ir yra linkęs siūlyti anglams nuolaidumą.

Pagal persų ir sovietų 1922 m. sutartį rusams yra numatyta karinės intervencijos teisė, jei Persiją okupuotų bet kurio svetimo krašto kariuomenė.

Persijos žibalo klausimas dar nėra išspręstas ir yra prisibijoma, jog jis dar gali sudaryti įvairių nenumatytų komplikacijų.

GEN. MARSHALLO PALIUDIJIMAS

Paskutinių savaitių bėgyje JAV senatas veda plačias diskusijas užsienio politikos reikalais, kurių metu iškviečia visą eilę svarbių asmenų ap klausinėjimui. Po gen. MacArthur buvo iškviestas dabartinis JAV krašto apsaugos ministras gen. Marshallas. Jo pareikštos nuomonės gali būti sutrauktos į šiuos stambius punktus.

JAV politika yra vedama prisilaikant tos taisyklės, kad kiekvienu momentu Sovietai gali pulti Vakarų Europą. Tačiau karo galimybė su Rusija Tolimuose Rytuose esanti didesnė negu Europoje. Jeigu Rusija užpultų Berlyną arba bet kurį Vakarų Europos kraštą, Amerika ir jos sąjungininkai tuojau pat įeis į karą. Negalima jokiu būdu išleisti iš akių tos galimybės, kad Sovietai gali ką nors Europoje pradėti. Tolimuose Rytuose Sovietų gresmė yra didesnė, kadangi rusai yra sudarę sutartį su raudonąja Kinija, kuri yra nukreipta prieš japonus ir sąjungininkus. Amerikos politikos vadai skaitosi su ta galimybe, kad rusai rengiasi karinei intervencijai Tolimuose Rytuose nurodydami, kad japonai kariauja prieš kinus. Kad to išvengtų, Amerikos karo vadovybė neleido nei vieno japono į Korejos frontą.

«Mūsų priešas Korejoje yra Kremlius», pareiškė Marshallas. Ir jei rusai norėtų, jie

galėtų tuojau pat kiniečių «savanorius» parvaryti atgal į Kiniją. Be rusų pagalbos kiniečiai visai negalėtų laikytis Korejoje.

Sovietų ginklai VOKIETIJOJE

Anglų laikraštis «Observer» praneša iš Berlyno, apie Sovietų karinius pasirengimus Rytų Vokietijoje. Pagal šio laikraščio žinias rusai dar stato savo zonoje aerodromus sunkiems bombonešiams. Karo lėktuvų skaičius yra pastaruoju laiku padvigubėjęs.

Iš sausumos kariuomenės rusai užlaiko Rytų Vokietijoje 29 divizijas, iš kurių 21 yra šarvuotosios divizijos. Modernių ginklų išbandymai atliekami prie šiaurės jūros pakraščio, prie Rostoko.

Meksikoje

Meksikos katalikų vyskupai, enciklikos «Rerum Novarum» 60 metų sukakties proga, išleido atsisaukimą į tautą prašydami pagerinti darbo klases žmonių pragyvenimo sąlygas, o darbdaviams grįžti prie krikščioniškos socialinės santvarkos. Vyriausybė privalo imtis administracinių ir ekonominių priemonių galutinam darbininko būvio pagerinimui. Jei šio atsisaukimo nebus paklaustyta, tai vėliau nebus galima skųstis plitimu tų idėjų kurios graso mūsų civilizacijai.

Bolivijos diktatura

Bolivijos prezidentas Marmerto Urriolagoitia gegužės 16 d. ankstyvą rytą perdavė krašto valdymą į kariuomenės rankas. Vyriausybė yra sudaryta vien tik iš kariškių kuriai vadovauja generolas Hugo Ballfian.

Tų pasikeitimų priežastimi yra praėjusieji prezidento rinkimai, kurių metu daugiausia balsų gavo pakarto prezidento Vilaroel dešinioji ranka Paz Estansoro revoliucinio tautinio judėjimo vadas. Buvo baimės, kad fašistinių tendencijų žmonės paims val-

džią į savo rankas ir keršys savo politiniams priešams už įvykdytus demokratų žiaurumus prieš penkerius metus.

Kariškoji diktatūra panaiki no gegužės mėn. 6 dienos rinkimų daviniais.

Visame krašte yra paskelbtas apgulos stovis. Atsistatydinęs prezidentas išvyko Čilėn, o iš ten vyks Amerikon. Spėjama, kad Bolivijoje tokią padėtis truks porą metų.

— Graikija ir Turkija yra įtraukiamos į šiaurės Atlanto pakta.

— Italijoje siančiusios audros sunaikino didelę dalį pašėlių, ypač sodų vaisių.

— Sa nepaprastu įtempimu Italijoje ruošiamasi savivaldybių rinkimams. Rinkimų rezultatais yra suinteresuotos visos politinės grupės. Jų įtaką bus jaučiama ne vien vidaus, bet ir užsienio politikoje. Kadangi nuo šių rinkimų priklausys Italijos ateitis, Milano ir Florencos kardinolai davė reikalingų nurodymų katalikams.

— Anglijai stinga žaliavų, reikalingų apsiginklavimo pramonei: cino, cinko, vario, gumos ir vilnų.

Anglijos žaliavų ministeris Richard Stokes kalbėjosi su JAV sekretorium Achesonu apie įsteigimą bendros žaliavų paskirstymokomisijos, kad Anglijos pramonė būtų tomis žaliavomis laiku aprūpinta.

KATALIKŲ PERSEKIOJIMAI

Rytų Vokietijoje komunistai pradėjo netiesioginį katalikų persekiojimą. Sustiprino šnipinėjimą religinių draugijų susirinkimuose, cenzūroja kunigų laiškus, uždraudė vakams gyvenantiems Berlyne rusų zonoje lankyti mokyklas vakarų zonoje. Katekizmo pamokų metu mokiniams įvedė «kultūros» pamokas, kurias yra privaloma lankyti, sulikviduota katalikiška spauda.

KINIJOJE BADAS

Iš Hong Kong praneša, kad Kinijoje siaučia badas. Kwantungo provincijoje mirė badu jau 17.000 asmenų. Padėtį dar labiau apunkina ten prasidėję gausūs lietūs ir jų pasekmėje dideli potvyniai, sunaikinę ryžių laukus.

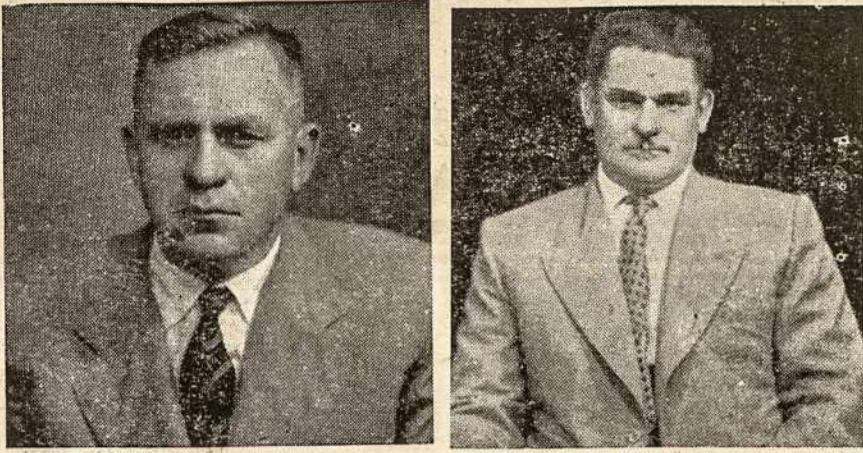
Saulės dėmė

Pastebėta saulėje nauja dėmė, turinti 160.000 km. ilgio ir 38.000 km. pločio.

— Korejos fronte kiniečiai pradėjo puolimą su 400 tankinčių kariu kaikiuriose vietose pasistūmė pirmyn apie 40 km.

APIE SAVUS...

Lietuvio kelias iševijoje į geresnį rytojų buvo ir yra sunkaus ir išvermingo darbo kelias.

Industrijalai: Jonas Jakutis, Stasys Lapienis

Šitokių pat keliu susikūrė Jakutis & Lapienis Ltda firma, kuri Av. Dr. Giacaglioni 34-C Vila Alpinoje turi didelį medžio sandėlį, dirbtuvę ir visokių geležinių reikmenų krautuvę. Kitoj pusėj kelo yra p. J. Jakučio gražus, didelis gyvenamasis dviejų aukštų namas, kuriame laiko tautietis Galinis baldų parduotuvę. Lapieniai gražius gyvenamus namus ri pasistatę Vila Zelinoje rua Jaū. Nei vienas nei antras Brazilijon neatsivežė kapitalo. Visas kapitalas buvo tai tvirtos rankos ir nepalaužiamas noras sukurti sau ir savo šeimai geresnę ateitį.

Miela yra matyti prasiveržusius pirmyn tautiečius. Bet dar mieliau, konstantuoti faktas, kad jie neužmiršta ir visuomeninių, kultūrinių reikalų. Štai šio ir sekančio «M I.» nr. garbės leidėjais yra p.p. J. Jakutis ir St. Lapienis. Čia skaitytojus šia proga ir supažindinsime su šiais dviem «Mūsų Lietuvos» bičiuliais.

Jonas Jakutis

Yra gimęs 1905 m. Panevežio apskr. Simonių valsčiuje, Druskių kaime. Penkių brolių ir sesutės šeimoje buvo pats jauniausias. Brazilijon atvyko 1929 m. Pirma darbovietė buvo «Antarctica». Štai liaus amato jau buvo Lietuvoje pramokęs.

Po kūrto laiko, pasitaręs su St. Lapieniu pasiryžo atidaryti savo dirbtuvę. Pradžiai nusipirko piuklą, kirvį ir dar kaulkuriuos būtinus staliui įrankius. Abudu su St. Lapieniu, anot J. Jakučio išsireiškimo, «dirbome kaip jaučiai ant varstoto nuo ankstyvo ryto iki gilios nakties». Daugiausia

dirbdavo raštinėms stalus ir kitokius baldus. Apie 1937 m. pradėjo prekiauti statybos medžiaga. Pirmoji dirbtuvė ir medžio sandėlys buvo rua Venda Nova. 1948 m. pastatė didelį sandėlį, dirbtuvę ir krautuvę Vila Alpinoje kurioj yra pilna visokių geležies reikmenų, pečių, įvairių įrankių staliams, mūriniams, elektros reikmenų, baldų ir kitų įvairių prekių.

— Įdomu žinoti, kaip jauntėtės pirmomis dienomis Brazilijoje?

— Buvo labai sunku. Valandai uždirdavau tik 70 centavų «Antarctica» fabrike. Naktimis namuose dirbau staliu darbus.

— Ar tik vienas atvykote? — Vienas. Vedžiau Brazilijoje 1932 m. Adelę Lastauskaitę. Turiu du sūnus: Jonas 10 metų lanko seselių mokyklos trečią skyrių, o Juozas 13 m. — šeštą skyrių ir mašinarščio kursų. Pradžioj ir žmona padėdavo dirbti polituruodama baldus.

— Ką darytumėt, jei daug pinigų turėtumėt?

— Turiu norą įsigyti didelį baldų fabriką.

— Ar nesigailit palikęs Lietuvą?

— Kurgi nesigailėsi. Bet ką darysi, reikėjo apsiprasti. Labai norėčiau pamatyti Lietuvą dar nors kartą prieš savo mirį Galėčian kur nors kitur išvažiuoti, bet nieko daugiau nepamatysiu kaip Brazilijoje. O savas kraštas vis meilėsnis.

Stasys Lapienis

Yra gimęs 1904 m. Panevežio apskr. Alatų kaime, vidutiniško ūkininko sūnus. Šeimoje buvo trys broliai ir sesuo. Vienas brolis Brazilijoje mirė. Brazilijon atvyko 1929 m. ieškodamas laimės ir kad nereikėtų draskyti gimtojo savo lizdo — tėviškės.

— Kaip jaučiatės pirmomis dienomis Brazilijoje?

— Buvo liūdna. Pradžioj apie metus laiko dirbau Paranoj prie geležinkelio. Teko nešioti bėgius. Grįžęs į São Paulo V. Zelinoje nusipirkau namelius. Darbo gavau baldų dirbtuvėje. Vėliau pradėjome dirbti su J. Jakučiu, kad būtume pajėgesni didesnius darbus pradėti.

1932 m. vedė Domininką Pilkauskaitę, kilusią iš Lašinių k. Dabeikių valsč. Panevežio apskr.

Dukrelė Joana yra baigus 6 skyrių seselių pranciškiečių mokyklą ir mašinarščio kursų. Joana yra susipratusi lietuvaitė, gražiai vartoja lietuvių kalbą ir yra Bendruomenės choristė.

— O kaip sekasi bendras

darbas su J. Jakučiu. — Abudu gyvename kaip broliai. Dar ir toliau esame pasiryžę dirbti bendrai. Dabartiniu metu įmonėje

dirba 11 darbininkų.

Gražu, kai mūsų tautiečiai svetimoje padangėje veržiasi pirmyn.

Lietuviai Pasaulyje...

Indai apie lietuvius

Anglų kalba leidžiamas mėnesinis indų žurnalas «Bengal Nagpur Railway Magazine», išidėjo apie Lietuvą labai palankų straipsnį, apimantį apie 3 pusl. ir papuoštas viena lietuvių tautinių dražijų (vyro ir moters) iliustracija.

Straipsnio autorius Thelley Gerner apžvelgia Lietuvos istorinę praeitį, santykius su lenkais ir pažymi, kad 15 a. Lietuvos sienos ėjo nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Lietuvos imperija, rašo autorius, tada buvo galingiausia visose Europos Rytuose. Lietuvius mini jau Tacitas savo veikaluose Archa ška krašto kalba yra žinoma kaip seniausia iš gyvųjų Europos kalbų. Ji labai artima sanskritui ir kiek mažiau panaši į senąją graikų kalbą. Dainose, kurios yra tikros tautinės dainos iš laikoties per istisus šimtmečius pastebėtas įdomus panašumas į indų muziką, esąs ryšys su jų giminaičiais arijais Indijoje taip pat užtinkamas ir primityviuose liaudies dainuose, — konstatuoja žurnalas.

Apžvelgęs lietuvių papročius, kultūrą, pamėgimą dainų, taut šokių ir kitokios liaudies kūrybos, toliau autorius džiaugiasi Nepriklausomos Lietuvos pasiektais laimėjimais, prisimena kaimynų okupacijas paskaro metais ir jų pastangas Lietuvą išvaduoti, gana objektyviai įvertina ginčą dėl Vilniaus ir ne gali atsisigėrėti lietuviškomis pajūrio kopomis su «šiaurės ausu» — gintaru, žinomu nuo seniausiu laikų dar Romėnų ir Graikų pirkliais.

«Tačiau tas visas krašto grožis, tos visos legendos ir jo švelnių bei taurių gyvenimų kultūra nebetenka savo seno spindėjimo svetimųjų valdžioj», baigia pastabas tolimos šalies indų žurnalistas.

KANADA

— Antikomunistinis sąjūdis naujųjų ateivių pradėtas Toronte plečiasi. Sąjūdžiui domisi, į jį įsitraukia ir senieji kanadiečiai. Pradžioj šio mėn. buvo sušauktas įvairių anglišku organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame kalbėjo tremtiniai turėję progos gyventi komunistų «rojuje». Saikoma, kad Toronte yra apie 27.000 komunistų ir didžiųjų yra atvykę iš Rytų Europos, daugiausia slavai.

— Nuo balandžio 8 d. Montrealy Aušros Vartų parapijos patalpose atidaromas lietuvių knygynas. Lietuviai turės progos, atsikvėpę nuo darbų, pasiskaityti lietuviškų raštų.

Už knygų skaitymą joks mokeskis nebus imamas.

— Kanados lietuviai visuomeniškai organizuojasi. «Nepriklausomos Lietuvos» laikraštis daugiausia naujai atvykusių aukomis statosi namus. Įsikūrė dr. Griniaus vardo draugija Hamiltone. Jau nuo seniau veikia lietuvių socialdemokratų J. Kaminskio vardo kuopa.

Enciklikos «Rerum Novarum»

60 m. sukaktis

Gegužės mėn. 15 d. suėjo 60 metų nuo paskelbimo gausiosios Popiežiaus Leono XIII enciklikos — laiško katalikiškam pasauliui «Rerum Novarum».

Ši enciklika yra minima šiandien dėl joje keliamų klausimų aktualių mūsų laikams.

Enciklika buvo parašyta baigiantis 19 amžiui, kada ekonominė evoliucija ir pramonės kilimas daugely kraštų vis labiau skėlė visuomenę į dvi klases: jų viena, skaičiumi negausi, naudojosi visais patogumais, kurių gausiai teikė naujų laikų išradimai, o antroji klasė, nesuskaitoma daugybė darbininkų, stėgiama baiseskurdo, negali išsivaduoti iš to padėjimo, nors ir kažin kaip stengtųsi. Darbininkai atsisakė toliau nešti tokį sunkų ir nepakeliamą jungą. (Quadragesimo Anno). Gyvenimas buvo reikalingas skubių ir gilių reformų. Visi bandymai sureguliuoti darbdavių ir darbininkų santykius nedavė pasekmių. Tuomet akys nukrypo į šv. Sostą. Vadovaujantieji socialiniam judėjimui laukė diretyvų iš šv. Sosto, kurios galėtų rasti saugų kelią.

Ir 1891 m. gegužės 15 d. Popiežius Leonas XIII paskelbė ilgai lauktą balsą, uždavinio sunkumo neišgąsdintas, amžiaus nepalenktas, su didžiu griežtumu nurodė žmonių giminei naujus kelius socialiniams klausimams spręsti.

Enciklikoje Popiežius nusiskundžia, kad tokia daugybė žmonių be savo kaltės vargsta dideliame skurde. Darbininkai buvo palikti be jokios globos nežmoniškų darbdavių ir jų nesuvaldomų konkurentų gobšumui. Socialinį, darbo ir kapitalo klausimą bandė spręsti liberalizmas ir komunizmas. Pirmašis šio klausimo visai nesugebėjo spręsti, o antrasis būtų nuvedęs žmonių dar į didesnius sunkumus.

Popiežius Leonas XIII rašė savo enciklikoje:

«...Visiems yra aišku, kad žemesniems sluoksniams yra reikalinga suteikti skubi ir tinkama pagalba, nes taigi jų atsidarė apverktinoje ir neteisingoje būklėje. Panaikinus paskutiniam šimtmečyje senasias profesines korporacijas ir jų vieton nedavus jokios kitos apsaugos, atpalaidavus viešąjį gyvenimą ir įstatymleidybą nuo paveldėtosios religijos, pamažu prieita tai, kad darbininkai, palikę vieni be apsaugos, buvo išduoti vieni turtingųjų savanaudiškumui ir nepažabotam darbdavių gobšumui... Maža turtuolių ar pasiturinčiųjų saujelė yra uždėjusi plačioms vargingųjų masėms beveik vergijos pančius. Socialistai gi, kurstydami neturtingųjų pavydą prieš pasiturinčius, mano, kad tiems blogumams pašalinti esą reikalinga panaikinti privati nuosavybė, kuria valdytų bendruomenės ir valstybės vadovai. Privatai nuosavybė pakeitus bendra, esą galima pagydyti dabartines socialines žezdas ir pateikti lygų gerybių bei panaudojimo paskirstyma. Tačiau ši pažiūra yra ne tik kad netinkama išspręsti socialinę įtampą, bet ir patiems darbininkams nenaudinga. Be to, ji labai neteisinga, nes pažeidžia teisėtus savininkų iškreipio valstybės pareigas ir iš vidaus sukrečia valstybes».

Darbininkas dirbas pelningame versle, pirmų pirmiausia nori ir siekia įsigyti sau ką nors, kas priklausytų jam kaip privati jo nuosavybė. Jei jisai paveda savo darbo jėgą kitam, tai daro tam tikslui, kad įsigytų būtinų pragyventi bei savo būklei palaikyti dalykų. Todėl už savo darbą jis turi pagrįstą ir pilną teisę reikalauti ne tik sau atlyginimo, bet ir galimumo sunaudoti jį, kaip tinkamas. Jeigu tad kukliai gyvendamas jis susideda sutaupų ir įgija už jas, kad būtų geriau apsaugotas, žemės sklypą, tai toji žemė nėra kas kita, kaip tas pats uždarbis, tik kitokio pavidalo. Todėl žemė priklauso jam taip, kaip kad ir darbu įgytas užmokestis. O tai savaimė aišku, kaip tik ir sudaro judamojo ir nejudamojo turto privačios nuosavybės teisę.

Socialistai, siekdami privačią nuosavybę paversti bendra, tuo tik pablogina visų darbininkų padėtį. Panaikinus laisvę paversti nevaržomai uždarbį kuo kitu, atimama tuo pačiu jiems viltis ir

galimybė padidinti savo išteklius bei juos naudinti suvartoti».

Bažnyčia nurodo būdus luomų kovai pašalinti; abiejų šalių sąžiningas sutarties laikymasis, abipusė pagarba, teisingas atlyginimo nustatymas.

Enciklikoje rašoma: «Pirmiausia religijos mokslas, kurio aiškintoja ir saugotoja yra Bažnyčia, gali labiausiai sutaikyti ir sujungti vienus ir kitus, turtinguosius ir vargšus, būtent, primindami jiems jų bendras pareigas — pirmiausia tas, kurių reikalauja teisingumas».

Pats darbas iš darbininko reikalauja šių pareigų: jis turi pilnai ir sąžiningai atlikti tai, kas savo laisvą noru yra apsiėmęs ir kas atitinka darbo sutartį, jis turi vengti žaloti darbdavio turta ir įžeidinėti jo asmenį, savo teisių neturi ginti jėga ar maštavimu, jam reikia vengti dėtis su klatingais žmonėmis, kurie veidmainingai žadina jūmvse perdėtą vilčių ir švaistė nepaprastų pažadų, kas dažniausia baigiasi jų sekėjų per vėlu apgailėstavimu ir medžiaginiai nuostoliais.

Darbdavius saisto gi šios pareigos: nelaikyti darbininkų kažkokiais vergais, saugoti jų asmens garbę, kuri jiems, kaip krikščionims, priklauso. Prigimtis ir krikščioniškojo mokslo apšviestas protas sako, kad darbas žmogaus nežemina, bet teikia jam garbę, nes jis jį įgalina padoriai pelnytis duoną. Tas tačiau yra gėdinga, tai išnaudoti žmones, kaip kokius daiktus savo pelnui ir vertinti juos tik tiek, kiek patogia ju raumenys. Taip pat įpareigojama atsižvelgti ir į darbininkų religinius bei dvasinius reikalus. Todėl darbdaviai turi duoti jiems pakankamai laisvo laiko jų dvasiniams reikalams, nekludyti jiems rūpintis savo šeima ar susidaryti sutaupų. Taip pat neprivalo darbininkas būti apkrautas darbu daugiau, negu jo pajėgos valioja, arbo tokiu darbu, kuris nesiderina su jo amžiumi ar lytimi.

Viena iš didžiausių darbdavio pareigų — duoti kiekvienam tai, kas jam teisingai priklauso. Tiesa, atitinkamas atlyginimo nustatymas pareina nuo įvairių aplinkybių, bet apskritai, turtingieji ir savininkai teneužmiršta, kad nei Dievo, nei žmonių teisė neleidžia jiems spausti didesnei savo naudai nepasiturinčių ir vargšų bei lobti jų skurdą.

KOREJOS KARAS

Korejos karo veiksmai vėl pagyvėjo šiomis dienomis, kai trečiadienį komunistai pradėjo savo pavasario ofensyvą antrąją fazę. Maždaug prieš 3-4 savaites pradėtoji kiniečių ofensyva po nezyčių pradžios laimėjimų sugniuozavo prieš koncentruotą UNO kariuomenės gynimosi ugnį. Komunistai po didelių nuostolių nutraukė savo puolamuosius veiksmus ir pasitraukė į šiaurę, kad vėl persigrupuotų savo pajėgas naujiems puolimams. Tas persitvarkymas užtruko kelias savaites, kurių metu amerikiečių aviacija be perstojo bombardavo komunistų persitvarkymo vietas. Šios savaitės trečiadienį komunistai vėl pradėjo puliti. Pirmieji puolamieji veiksmai buvo nukreipti į Korejos fronto centrinį ir vakarinį sparną.

Tų puolimų tikslas surasti fronto silpnąsias vietas į kurias būtų taikomas stipriausias kiniečių smūgis. Yra skaičiuojama, kad komunistai disponuoja virš 300.000 kareivių kurių masė kiekvienu metu gali būti mesta, kad pradėtų generalinį puolimą.

Pirmuosius puolimus komunistai pradėjo trečiadienio naktį, kaip paprastai skelbdami mūšio pradžią trimis ir įvairių švilpynių garsais bei karo bugnų daužymu. Amerikiečių artilerijos sutelkta ugnis išskynė daugelį komunistų kareivių. Vis dėlto raudonieji užėmė Chunchon vietovę apie 72 km. į šiaurės vakarus nuo Seulo, bet vėliau buvo iš ten išmesti.

Svarbiausieji komunistų puolimai, yra manoma, prasidėsą einantį pirmadienį. Kaip tik šį pirmadienį Korejoje prasideda mėnulio pilnatis. Naktys su mėnulio pilnatimi yra kiniečių mėgiamos vykdyti puolimus, ir paskutinės keturios kiniečių ofensyvos prasidėjo kaip tik esant tokioms gamtos sąlygoms. Mėnulio šviesa palengvina komunistų pėstininkų veiksmus, bet yra nepakankama tolimojo šaudymo artilerijos valdymui nei sąjungininkų aviacijos panaudojimui.

Pagal taisyklę gegužės mėnesio gale Korejoje būna daug lietaus. Laukų ir gatvių purvas sunkina pėstininkų judumą, bet taip pat daug sunkenybių sudaro amerikiečių tankų ir sunkvežimių judėjimui.

Pagal paskutinius pranešimus komunistai nepralaužė UNO kariuomenės fronto nei vienoje vietoje. Pagrindinis smūgis buvo taikomas į jungiamąją vietą tarp centrinio ir rytinio fronto sparno. Per pirmąją savo ofensyvą dieną komunistai neteko 3.500 karių.

UNO kariuomenės dalys įvykdė kaikuriuose fronto vietose kontrapuolimus. Dar yra per anksti spręsti kaip komunistai vykdys savo ofensyvą, bet UNO kariuomenė visose fronto vietose yra pilnai pasirengusi įvairiems nuotykiams ir yra įvykdžiusi visus pasirengimus gy nymosi veiksmais.

Lake Success, UNO būstinėje, buvo svarstomas šiomis dienomis Kinijos blokados klausimas. Absolutine balsų

dauguma buvo priimtas nutarimas, pagal kurį yra skelbiamas embargo (įvežimo draudimas) visų strateginių medžiagų į komunistinę Kiniją, kurios gali būti panaudotos prieš UNO kariuomenę.

Nuo šios rezoliucijos balsavo susilaikė 9 valstybės ir 5 Sovietų bloko valstybės bal savo prieš.

Mirga Marga...

Vienas vokiečių inžinierius sukonstruktavo naują rašomąją mašinėlę, kuri yra tokia maža, kad net moterys gali nešioti rankinuke.

Vienas anglu žurnalistas pasakė: «Hitleris tikrumoje laimėjo karą, tik Stalino asmenyje.»

BRAZILIJOS ŽINIOS

KOMUNISTŲ DRAUGIJOS

Politinė ir socialinių reikalų įstaiga Rio de Janeiro nusta- tė 32 draugijas visoje Brazilijoje, kurios prisidengusios skambiais «demokratijos» ir «taikos» pavadinimais vykdė Maskvos tarnybą. Policijos įstaigos yra surinkusios užtenkamai medžiagos, kad patiektų įrodymus.

Dabar policija kreipsis į teisingumo ministeriją, kad būtų šios užsimaskavusios komunistų organizacijos uždarytos.

PENICILINO FABRIKAS

Iš New Yorko pranešama, kad Brazilijoje bus steigiamas pirmas penicilino fabrikas. Fabriką statys firma «Fon- toura - Wyeth», kuri yra dalininkė firmos «Wyeth Incorporated» Philadelphiaje. Fabrikas kainuosiąs du milijonus kruzeirų.

111 SPEKULIANTŲ

Kainų tikrinimo įstaiga šį pirmadienį patikrino daug

krautuvių, kaip yra laikomosi kainos. Vien tik per vieną dieną kainų tikrintojai nusta- tė 111 nusikaltimų.

Sylaikytieji pirkliai turės mokėti pabaudas, o neužsimo- kėję bus teisiami.

VEŽIO LIGA

«Servico nacional do Cancer» direktorius prof. Mario L. Roelf viename spaudaui para- rytame pareiškime pranešė, kad Brazilijoje miršta kas met 36.490 žmonių nuo vežio ligos.

Jis pareikalavo, kad valdžia darytų žygių, kad būtų patiekios lėšos medicinos ko- vai prieš šią baisią ligą.

MĒSININKAI

Kelias dienas trukęs mėsi- ninkų streikas dėl mėsos kai- nos pakėlimo baigėsi be pa- sėkmų. Sāo Paulo gubernato- rius pareikalavo atidaryti mė- sines arba bus atimti leidi- mai pardavinėti mėsą. Jau vi- eos mėsinės atidarytos.

UŽSAKYKITE
„MŪSŲ LIETUVA“
SAVO PRIETELIAMS

Tačiau nepaspruko iš jų nei vienas. Myko- liukas pavertęs NKVD būstinę į pelenus, pakorė turgavietėje gyvus pagautus enka- vedistus ir tartum viesulas įvykdęs alinimo ir mir- ties darbą vėl dingo su savo vyrais miškuose. Pagautąjį NKVD viršininką ir kompartijos sekre- torių nusivare kartu su savimi. Gražinos, jos mo- tinos ir senutės jis Raudonėje nerado. Abiejų ne- laisvėn paimtųjų žodžiais, jos buvo tiesiai nuga- bentos į Varėną.

Tuo tarpu Lūšis, sudavęs trumpai stiprų smū- gį Kapčiamiesčio NKVD būriui, skubiai traukėsi atgal. Jau pasiaukelyje susirišęs radijo keliu su Mykoliuku jis sužinojo kas atsitiko su Gražina.

Neramios mintys spietėsi Lūšio galvoje. Jis galvojo tai apie Gražiną, (bei kaip ir kokiu būdu ją išlaisvinti iš raudonųjų nelaisvės), tai apie jo vadovaujamos partizanų brigados pavojingą padė- tį. Jis aiškiai žinojo ko jis nori, tik nežinojo ko- kiu būdu ir kaip pasiryžti išlaisvinti mylimą mer- gaitę.

Susitikęs su Mykoliuku Lūšis ėmė kartu su juo tartis ką veikti toliau, kad išliuosavus ir mir- ties narsų jiems abiemis artimus ir brangius as- menis

— Reikia tuč tuojau pranešti Vaivarai apie reikalą. Jis būdamas arčiau suimtųjų daugiau ga- lės ką nors padaryti negu mes čia, — pasakė Lūšis.

— Aš jau tai padariau: išsiunčiau atgal Vai- varos ryšininką, kuris čia dar buvo pas mus.

Jis viską praneš, o toliau jau pats Vaivara žinos ką daryti, — aiškino Mykoliukas.

Ilgai neteko laukti - pasirodė atvykurieji Žal- girio ir Žaliojo Velnio žmonės. Netrukus Lūšis jau kalbėjosi su partizanų vadais.

— Aš esu senas jūsų bičiulis dar nuo karo mokyklos laikų, — kalbėjo Lūšis kreipdamasis

į Žalgirį ir Žaliąjį Velnią, — todėl, — tęsė jis to- liau, — nenoriu nuo jūsų nieko slėpti. Varėnoje dabar NKVD rūsiuose randasi mano sužieduotinė Gražina. Aš pasiryžau, kas betūtų ją išgelbėti.

Aš pripažįstu, kad gal aš neturiu teisės šiam tikslui rizikuoti mano vadovaujamų jaunų žmonių gyvybėmis, bet... bet aš neturiu jėgų kitaip pasi- elgti. Be to, mūsų naujas smūgis priešui sumai- šys visas jo kortas ir tokiu būdu atneš naudą mū- sų bendram reikalui, išvedant priešą vadovybę iš bendros orientacijos.

Šį kartą aš neįsakinėsiu, bet kreipiuos į jus ir į visus jūsų žinioje esančius vyrus, kviesdamas eiti su manim kartu tik tą, kuris šito panorės gry- nai iš savo paties valios.

Šis žygis yra vienas iš pavojingiausių. Jeigu kartais jis nepavyktų, tai mums visiems grėsia žuvinimas. Manau, kad visiems tai yra suprantama.

— Ko čia nesuprasti! Reikalas mūsų visu vie- nodas. Žūsime vistiek šiandien, rytoj, čia ar ten. Koks skirtumas, — atsakė Žaliasis Velnias.

— Aš savo vyrus pažįstu. Čia reikės ieškoti tų kurie nenorėtų eiti, o ne tų kurie eis, — pas- tebėjo Žalgiris.

— Tas žuvinimas, galima sakyti, kiekvienam iš mūsų tai tik nusispiauti. Reikia tai reikia Lū- šio sužadėtinę išvaduoti. Nors ji yra ir mano pu- seserė, bet iš kitos pusės verčiant, jeigu ji ir ne- būtų, aš tą patį pasakyčiau. Gėda būtų mums vi- siems, jei mes savo vadui nepadėtumėm jo prašo- mi. O dar svarbus dalykas yra ir tas, kad Varėno- je yra NKVD apraugos, maisto ir kitų dalykų sandėliai. Ducs Dievas - kaip reikia užlopysim skyles! Vyrai beveik basi... o naktimis jau visiškai šalta darosi, tai ir apie anklodes bei milines reikia nepamiršti, — įsimašė į kalbančiųjų tarpa su savo pastabomis Mykoliukas.

Po poros valandų užtrukusių pasitarimų bu-

vo prieita prie bendro nutarimo, kad Mykoliukas su šešiais vyrais vyks pirmas prie Varėnos. Ten jis turėsiąs susirišti su Vaivara, su juo asmeniškai aptarti visas puolimo smulkmenas ir laukti atvykstant visos brigados, kuri turės pakilti žy- giui tik po dvidešimts keturių valandų, nes žmo- nės buvo reikalingi poilsio.

Tamsią rugsėjo naktį, miško pakraštyje, ant kalvos stovėjo vyras: įspūdingos išvaizdos, iš el- gsenos griežtas ir šaltas, o jo mėlynos kaip plie- nas akys ir kieti judėsių bylojo apie nepalenkiamą to žmogaus valią, ryžtingumą ir pasitikėjimą savimi. Dėvėjo jis lakūno odinę, juodus, odinius batus, ilgumo iki kelių, o ant galvos tebenešiojo Lietuvos armijos kepurę su Vyčio žvaigžde.

Tai buvo partizanų vadas Lūšis.

Žemiau, plačioje lomoje tarp miškų, kur ne kur mirgėjo žiburėliai. Tai buvo Lūšini gerai pa- žįstamas miestas, kurį amžių bėgyje lietuviai ne kartą jau buvo gynę nuo užpuolikų. Jis pats 1943/44 m. būdamas generolo Plechavičiaus savanorių brigadoje, šį miestą gynė nuo raudonųjų banditų.

Jis prisimena tą dieną... kai besitraukiant vokiečių kariuomenei, naciai norėjo lietuvių sa- vanorių brigadą nuginkluoti, o vyrus nasigabenti Vokietijon darbams. Tada jis, Lūšis, kreipėsi į karius:

— «Vyrai! Mūsų žemė nei rytuos, nei vaka- ruos... o tik čia, kur dabar stovime, po mūsų ko- jomis. Į šią žemę vėl atsirita raudonųjų užgrobi- kų banga, ir jei mes pasitrauksim, išeisime į Va- karus - kas užstos mūsų žmones ir gins nuo per- sekiojimų? Kas su manim pasiliks čia gyventi, kovoti ir mirti už Lietuvos žemę ir žmones?..»

Jų tada pasiliko penki šimtai vyrų su trisde- šimts geriausių karininkų, su gausia ginklų ir ka- ro priemonių atsarga. Jie išsislapstė po Lietuvos miškus ir pradėjo organizuoti ginkluoto pasiprie- šinimo tinklą ilgam laikui.

Štai, šią patį miestą ir tomis pečiomis bran- duolinėmis bet gausiai padidėjusiomis ir užgrūdin- dintomis pajėgomis jis dabar turi atakuoti ir bent kelioms valandoms užvaldyti. Artinosi trečioji va- landa po pusiaunakčio.

Iš tamsos prie Lūšio priėjo gydytojas Ramū- nas ir Mykoliukas. Pasisveikinęs jis tuoj pat pa- klausė:

— Vyrai kaip... dar miega?

Mažiesiems

Futinas

VERKIA DEJUOJA

Verkia dejuoja rudenio vėjas,
Ūkanos saulę temdo.
Verkia močiutė — jauną sunelį
Didin karužin rengia.

Akys aptemo nuo ašarėlių,
Plyšta širdis iš skausmo.
Jauno sūnelio gūdūs žodeliai
Širdį labiau gaudina.

— Likie sveika jau, sena močiute,
Ašarėles nušluostyk!
Eiki, palaimink savo sūnelį
Didin karužin jojant.

Jeigu sugrįšiu, tai nuraminsiu,
Vargely pavaduosiu.
Jei paguldysiu jauną galvelę,
Tai bent savoj šalelėj...

Vai, tai ne vėjas verkia dejuoja,
Ne miglos saulę temdo.
Tai verkia rauda sena močiutė
Išleisdama sūnelį.

☆

Ten, kur saulutė leidžias raudona,
Dunda pilka žemelė.
Ten tai pas aukštą smelio kalnelį
Buvo smarkusis mūsų.

Girios dejavo, žemė dundėjo,
Liejosi brolių kraujas.
Ten ir močiutės jauną sūnelį
Savo paguldė galvą.

— Likit sveiki jau, broliai, seselės —
Jau nepasimatysim.
Liki sveika jau, sena močiutė,
Brangi Tėvynė Lietuva..

Stebuklingos Girnos

(Norvegų pasaka)

Viename kaime prie jūros gyveno du broliai. Vyresnysis buvo turtingas, bet labai šykštus žmogus, jaunesnysis gi dažnai eidavo miegoti tuščiu pilvu, bet buvo nuoširdus ir geras žmogus.

Kartą jaunesnysis brolis nuėjo pas vyresnįjį paprašyti trupučiuok kruopų, kad galėtų išsivirti košės.

— Gerai, — tarė turtuolis, — aš duosiu tau net visą kumpį veršienos, tik padaryk tai, ką aš tau išakysiu.

Vargšas sutiko ir gavo gibalą mėsos.

— Štai, imk, — sako turtuolis, — tik eidamas namo užėik pas senąjį Prolį, kuris gyvena Gurenbergo kalnuose ir parodyk jam tą veršienos gabalą.

Išsigando vargšas šito brolio noro, nes įvairių baisių pasakojimų buvo girdėjęs apie kalnų dvasią Prolį, gyvenantį Gurenbergo kalnuose.

O vyresnysis galvoja: „Prolis nepaleis daugiau jo gyvo,

ir aš būsiu laisvas nuo įkurių prašymų“.

Nors labai bijojo vargšas, bet suliko su brolio noru.

— Gerai, — tarė jis, — aš padarysiu viską, ko tik tu nori, bet jeigu kas atsitiks su manim, tegu atsako tavo sąžinė.

— Gerai, gerai! — nusijuokė vyresnysis. — Su savo sąžine aš kaip nors susitvarkysiu.

Ilgai paklaidžiojęs pasiekė vargšas Gurenbergo kalnus. Prie kalno papėdės kirto mal kas senas žilabarzdys senis.

— Iš kur tu esi ir ko tau reikia? — paklausė senukas.

— Aš noriu apžiūrėti Gurenbergo kalnus... Ar aš gerai pakliuvau?

— Taip... čia tie kalnai, tik tu saugokis, nes Prolis nieko nepasigaili.

— O man kaip tik reikia Prolio.

Palingavo galvą senukas ir sako:

— Patinki tu man, tai aš

tau duosiu patarimą. Kai tik tu užkopsi į kalną, tave apsupas būrys biaurų; neužaugų ir prašys atiduoti šitą kumpį, bet tu neduok ir pareikalauk, kad tau atiduotų senas girnas, gulinčias už durų.

Vargšas padėjo senukui ir nuėjo toliau. Įvyko taip, kaip jam sakė senukas, ir jis gavo girnas. Grįždamas vėl rado senuką, kuris pamokino kaip elgtis su tomis girnomis.

Parėjo vargšas namo ir saiko linksmi savo žmonai:

— Na, žiūrek, kokių dovanų tau atnešiau!

Ant stalo pastatė girnas ir tarė:

— Na, girnelės, malkit ką nors skanesnio!

Ir kad pradėjo byrėti iš girnų visoki skanūs valgiai.

Sušaukė jis visus kaimo žmones ir ėmė juos vaišinti. Paskui pasuko girnas į šiaurę ir tarė: «Na, užteks, girnelės», ir girnos sustojo.

Sužinojo vyresnysis brolis apie tas vaises ir atbėgo pas brolių. Papasakojo jam viską jaunesnysis.

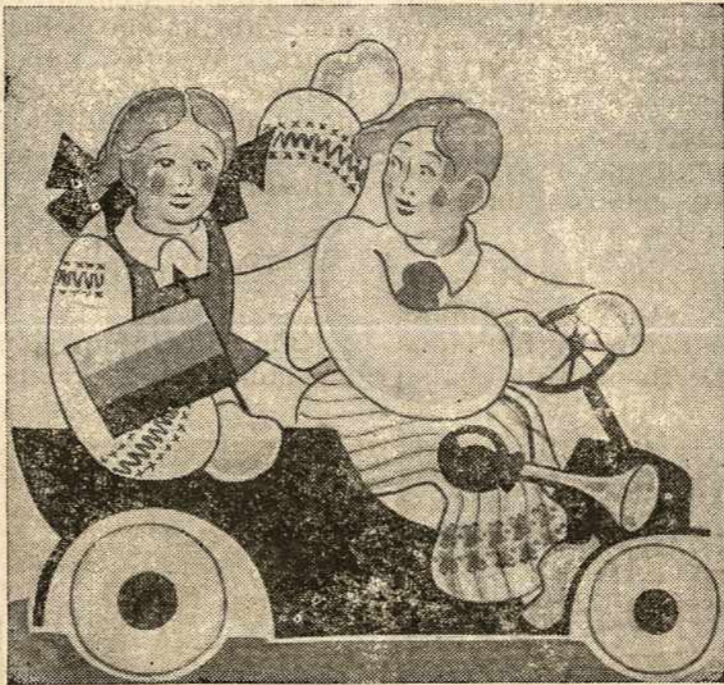
— Parduok man tas girnas — prašo šykštuolis.

Jaunesnysis pagalvojo ir su tiko parduoti už 1000 talerių, tik nepasakė, kaip sustabdyti girnas.

Parsinešė šykštuolis girnas namo, išsiuntė namiškius dirbti, o pats sako girnomis: «Na, girnelės, malkit man pieno košę ir silkes». Tai buvo jo mėgiamiausi valgiai. Ir ėmė girnos malti. Pradžioje jis prisipylė košės ir silkių pilnus indus, bet girnos vis malė. Išsigando šykštuolis, nubėgęs pas jaunesnįjį brolių pagalbos prašyti. Nusijuokė tas, nubėgęs sustabdė girnas ir parsinešė jas namo.

Tas girnas jis vėl pardavė už du maišus aukso. Pirklys nusinešė jas į laivą ir ėmė malti druską. Primalė tiek jog net laivas nuskendo.

Ir nuo to laiko jūrų vanduo pasidarė sūrus, ner girnos ir dabar tebėmala druską.

Duokit kelią.. Mes važiuojam..

— Ne! Ruošiasi... — atsakė Ramūnas.
— Sargybose nieko neatsitiko. Apylinkėje nieko nepastebėta — atraportavo Mykoliukas.

Lūšis apėjo savo vyrus, kurie visi jau buvo ant kojų, kaip valės ginklus, kaip patylos šnekučiavo tarp savęs. Nebuvo jaučiama jokio nervingumo, jokios įtampos, jokio ženklo, kad netrukus visi šitie žmonės puls į žaibingą kovą. Kova jau tapo jų gyvenimu, o kitos dienos tik tarpais nuo kovos lig kovos.

Vyrai taip pat žvilgėjo į miesto pusę. Jie jautė, kad netrukus duos saskaitą už savo brolius, tėvus ir artimuosius; kuriu ne vienas buvo kankinamas šaltajame Sibire mirties stovyklose.

Lūšis jautė, kad šiomis sąlygomis reikia pasidalinti jausmais, ir reikia tarti žodis savo žmonėms. Jis sutelkė juos aplink save ir tarė:

— «Broliai, ginklo draugai! Netrukus mes savo ginklų ugnį išdeginame vėl vieną engėjų lizdą. Iš šitos vienvėžio ir miško tamsos ištiesime baudžiamąją ranką, atlyginti už tautai daromas skriaudas. Priešą nušluosime, ir staiga išnyksime, kaip visuomet. Tie dažni laimėjimai ir dingimai, gal kai ką verčia galvoti apie tą vienvėžio ir mus supančią tuštumą. Gal kam nors ateiti mintis, jog mes esame palikti vieni ir visų užmiršti.

Tiesa, jog maža kas dideliame pasaulyje apie mus rūpinasi, ir neduog kas mus atsimenta. Šiandien tikrai niekas apie mus nežino. Bet tai nėra bloga. Nežinia yra mūsų globėja, ir toji nežinia gina mūsų gyvybes. Kol niekas nežino, kur mes ir ką mes veikiame, toji nežinia padidina mūsų galybę. Tik mes patys turime daug žinoti, ir tomis žiniomis pasinaudoti, kad išliktume patys kno ilgiausia, kol mūsų kova įsilies į visuotiną laisvojo pasaulio kovą prieš kruvinąją vergiją. Ta diena, kada laimėjimas atneš visiems laisvės rytą, artėja nesulaikomai

Paskutiniai įvykiai Azijoje ir karo pasiruošimai Europoje rodo, jog paskutinė ir lemiamoji kova yra neišvengiama. Iki to laiko turime išsilaikyti savo žemės sargyboje, visoje slaptosios vienvėžio didybėje, kaip gyvosios Lietuvos kovotojų dvasios ir širdys. Mūsų širdys turi būti tvirtos, kaip šių miškų ažuolai, tylios kaip šios nakties debesys ir ištikimos tėvynei, kaip dangaus žvaigždės laiminančios šitą mielą tėvų žemę.

Vyrai! Nežadinu šita kalba jumyse narsumo.

Narsūs jūs esate visi ir taip, ir net per daug. Prašau jus taupyti ginklą ir savo gyvybę. Duokit smūgį šalta širdim, kieta ranka. Nesikaiščiukite. Nepalikite kovos lauke draugų bei sužeistų, nei žuvusių. Niekas gyvas nepasiduos prūsų. Kritusių vieton ateis kiti. Kova bus tęsiama. Kiekvieno mirtis bus atkeršyta, prisiminta ir ateityje žyminta. Prisiminkime visus mūsų žuvusiuosius kovose ir ištrėmimuose, ir tarkim dvasioje — «mes ir jūs — visi išvien». O dabar, už kenčiančią Lietuvą kovon! Žygin ruoškis!»

Prie Lūšio sustojo dabar visi dalinių ir būrių vadai, ir jis dar sykį pakartojo jiems kovos įsakymus:

— Mykoliukas su savo žmonėmis išžygiuos pirmas. Jis susijungs su Vaivaros vyrais, kurie jau laukia sutartyje vietoje. Aš su Žaliuoju Velniumi pajudėsime paskui. Mūsų uždavinys apsupti kareivines. Barkaus būrys drauge su baltgūdziais žygiuos kartu. Jų uždavinys puliti ir užimti tankų garažą. Jie pirmieji ir pradės puolimą.

Daktaras Ramūnas su savo sanitarais sustos kapinėse prie koplytėlės. Jei bus sužeistųjų ar kritusių, visus nūgabenti tenai. Lenkų dalinio vadą Chmurą kartu su Toleikio būriu apsupęs kalėjimą Nemurą su savo vyrais prisijungs prie Vaivaros ir Mykoliuko. Jų uždavinys bus užimti pašto istaigą, MGB ir NKVD būstinę, kur kartu telpa KP apygardos vykdomieji organai.

Be to, Vaivaros, Mykoliuko ir Nemuros žmonės apsupas visų NKVD ir kompartijos tarnautojų butus. Visus tų įstaigų atsakominguosius tarnautojus ir saugūnus sušaudyti vietoje, kur tik juos pasiseks sučiupti. Dar kartą pakartoju: sušaudyti vietoje — nesigailėti, nes kada mes patenkam į jų rankas, tai ir jie mūsų nesigaili. Nei vienas sužeistasis bei kritęs partizanas, neturi likti: visus pasiimti su savim. Žalgiris pasiliks arjargarde išsidėstys abiejose kelio pusėse, ir reikalui esant dengs mūsų atsitrunkimą. Neužmirškite, kad pirmas puolimą pradeda Barkaus vadovaujamas būrys. Kada pasigirs pirmieji šūviai, užlėgmuoti, esantieji kareivinėse, raudonarmiečiai ir striebokai, aišku savaime mesis laukan į kareivinių rajoną. Mada mano žmonės atdengs į juos automatu ir kulkosvaidžių ugnį. Vienkart mano paleistos tos raudonosios raketos signalas bus ženklus bendram puolimui į numatytus taikinius. Žalioji ra-

kieta — trauktis visiems į susirinkimo punktą prie kapinių. Žuvus kuriam nors dalinio vadui jo vietą užima pavaduotojas.

Jei krisiu aš, mane pavaduos partizanas Barkaus, o po jo «Žaliasis Velnias». Suprantama visiems?! Baigta! Vadai į vietas! Žygi! Pradėk!

Dalinių ir būrių vadai išsiskirsto ir susijungia su savo žmonėmis. Jie dar atkartoja savo skyrių viršininkams jiems pavestus uždavinius ir duoda atskirus papildomus įsakymus.

Vienas dalinys paskui kitą išeina iš miško pagal nustatytą tvarką. Jie skiriasi ir kiekvienas eina savo kryptimi prie numatyto tikslo. Skyrininkai pašnibždomis įspėja vyrus laikytis tylos ir dar žygyje kiekvienam atskirai primena, ką kuris turės atlikti.

Partizanų brigada, kaip tinklu, apsupa miestą. Visi jau prie savo tikslo. Iš vieno skersgatvio pribėgo Vaivaro būrio vyrai ir praneša, kad visi budintieji milicininkai nuimti nuo gatvių be jokio triukšmo, kad NKVD ir MGB bei pašto įstaigos jau užimtos be vieno šūvio. Vaivaros partizanai buvo ypatingai išlavinti vartoti šaltąjį ginklą, ir naikindavo nesudrumsdami tylos.

Lūšio vyrai artinosi į kareivines gulomis šliauždami grioviais. Jan Chmuros ir Toleikio vyrai, tartum, mirties šešėliai, per kiemus ir daržus slenka prie kalėjimo pastatų ir išsidėsto aplink.

Staiga tamsoje pasigirsta vienas paskui kitą keletas šūvių. Tai Barkaus puolė tankų garažą. Lūšis paspaudžia rankoje laikomo signalinio pistoleto nuleidžiamąjį kablelį. Aukštai virš miesto namu stogų pasirodo raudonos raketos ugnis. Iš kareivinių per juodojančias durų angas ėmė veržtis laukan «strebokai». Čia pat jie sutinkami uraganiška partizanų automatų ir kulkosvaidžių bei rankinių granatų ugnimi «Striebokai» ir raudonarmiečiai gelbėdamiesi iš mirties narsų metasi panikoje atgal į kareivines. Kelios dešimtys jų liko gulėti čia pat prie kareivinių durų.

Kareivinėse staiga viskas nutilo, bet tik vienam momentui

Kareivinių languose ir duryse pasirodė kulkosvaidžių ir šautuvų vamzdžiai.

Iš vidaus apsuptieji ėmė šaudyti į visas puses pasiūtišką ugnimi. Partizanai prisiriojo prie mūrinės tvoros ir slepiasi grioviuose, ir iš ten be paliovos šaudė į kareivinių langus. (B d.)

MARTINS & ŠIMKUS BAR e CAFÉ do POVO

55 AVENIDA PAIS DE BARROS, 55

MEKANIKOS DIRBTUVĖ

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal maštą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Atelier de Modas
ALEKSANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Ar jau aplankei CASA SPRINDYS & CIA.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — S. PAULO — VILA ZELINA

Kur galima gauti pačių naujausių ir įvairiausių rūšių prekių. Čia gali pirkti batų, skrybėlių, elektros gaminių, statybos medžiagos, ir visko, kas reikalinga Jums ir Jūsų namams. Čia pirksi pigiau ir geresnės rūšies prekę. Didelis pasirinkimas radijo aparatų, radijo vitrolų. Čia taip pat yra *radio laboratorija* įrengta pagal naujausius technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus. Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos

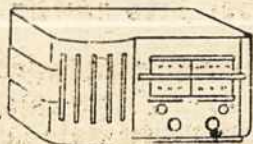

Foto-Studioja "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

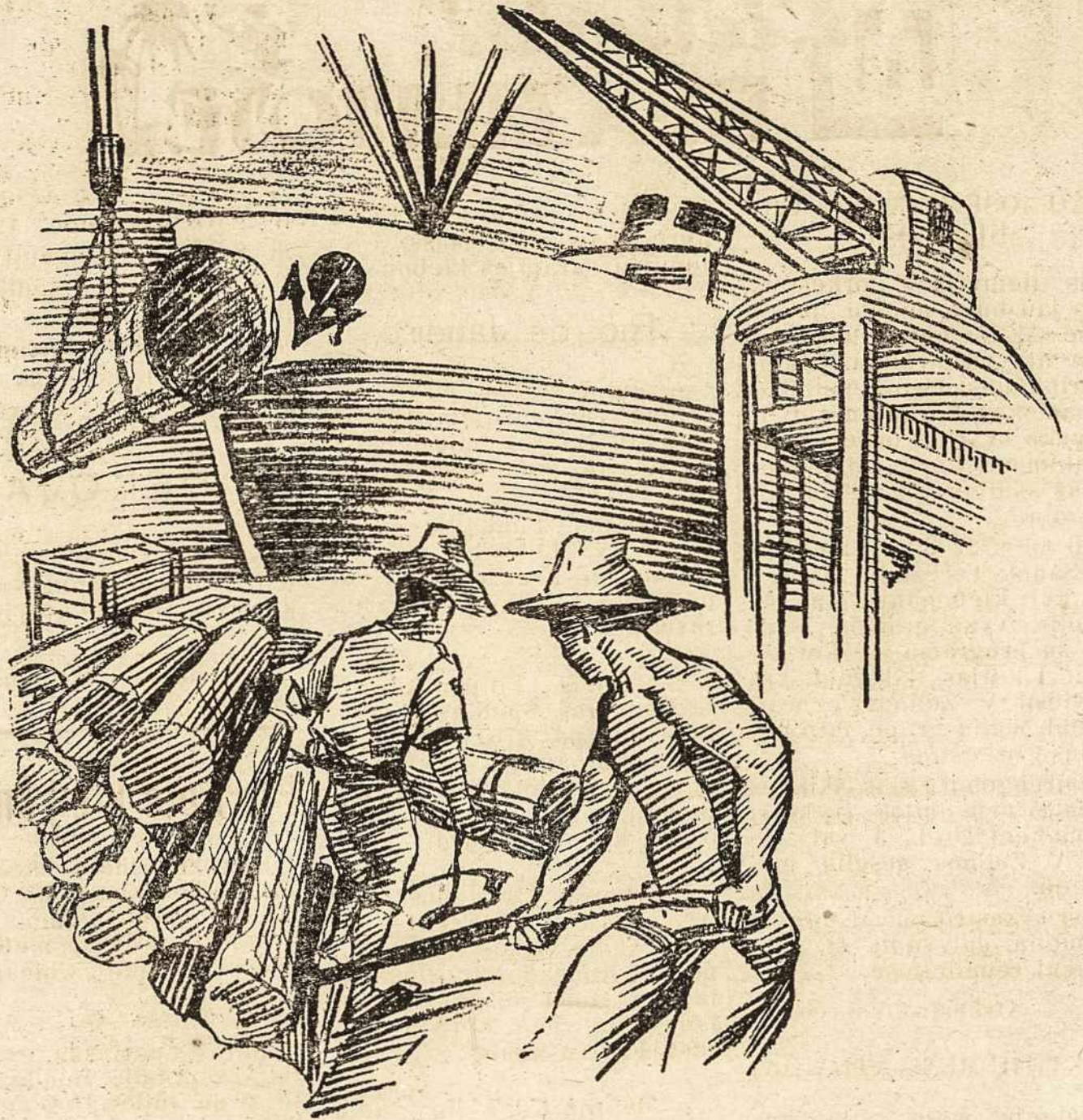
Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė papildiniams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

ALIO! ALIO! Vila Anastacio! CASA KAROLIS STUOKA

Rua Martinho de Campos, 459. — Naujai Atsidarė
Visi bėga tekini
Jauni ir seni
Batus gaus visi
Kaina labai pigi!!!
įvairių rūšių batai — vyrams, moterims ir vaikams — fabriko kainomis.
LIETUVIAMS NUOLAIDA!...

MADEIRAS DO BRASIL

PERES & FRANAS LTDA.

IMPORTAÇÃO — EXPORTAÇÃO

Escritorio: - Av. Churchill, 94 — 11.º and. - sala 1110 — Rio de Janeiro
Fones: 52-0229 32-6265

Em Minas Gerais:

Peres & Ca. Ltda. — Leopoldina — R. Providencia, 71
Jother Peres de Resende — São Pedro dos Ferros
Amadeu Cesar Machado — Nanuque, Minas

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IS FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526

Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RASTINĖ:

Rua Javaés 719

São Paulo

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

AL AUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienas balsiai pripažinę. Pabandykite, įsitinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 SÃO PAULO

Lietuviai BRAZILIJOJE

«SÃO JOSÉ» MĖGĖJŲ ORKESTRAS.

Šis lietuviškas orkestras, kaip jau buvo minėta praeituose «M. L.» numeruose, jau gana aktyviai veikia: šaukia susirinkimus, daro repeticijas ir pamokas. Šio mėnesio 10 d. įvyko svarbus orkestro susirinkimas į kurį atsilankė ne mažas skaičius muzikantų ir mokinių.

Šio mėn. 27 d., (sekmadienį), Santa Terezinha parapijoje kur klebonauja kun. V. Kavolis, įvyks gražios iškilmės su programa ir kermošiumi, į kurias dalyvauti yra pakviesti V. Zelinos choras, tautinių šokių grupė, taip pat ir mūsų orkestras.

Pasirengimui į šias iškilmes orkestro repeticijos įvyks šį sekmadienį 20 d., 3 val. po pietų, V. Zelinos seselių mokykloje.

Visi orkestro nariai prašomi būtinai dalyvauti šį sekmadienį repeticijose.

Orkestro Vaidyba.

ŠVENTŲJŲ METŲ ATLAIDAI

Šventųjų metų atleidams įsigyti yra nustatytos S. Paulo Kardinolo šios sąlygos: iš pažintis ir šv. Komunija; aplankyti mieste šias bažnyčias: Santa Ifigenia, São Bento, São Francisco ir baziliką do Carmo rua Martiniano Carvalho. Kiekvienoje bažnyčioje sukalbėti 6 kartus Tėve mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui. Atlaidus galima gauti tiek kartų, kiek kartų bus pakartotos čia minėtos sąlygos.

Ligoniai gali gauti tuos pat atleidus atlikdami išpažintį vieton aplankymo bažnyčių sukalbėdami dali ražančiaus.

— VYRŲ BROLIJOS susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, gegužės mėn. 20 d. 3 val. po pietų mokyklos patalpose Nariai prašomi dalyvauti.

KNYGŲ NAUJIENOS.

Dr. A. Maceinos «Jobo Drama» išleido Venta. Dr. A. Maceinos veikalams rekomendacijos nereikia. Paties autoriaus vardas yra geriausia rekomendacija. «Jobo Drama» yra ne kas kita, kaip žmogiškos buities apmąstymas.

Šis veikalas, kaip ir Didysis Inkvizitorius yra išleistas didžiausio šiandien lietuviškos

knygos mecenato kun. Fr. M. Juro, Lawrence Mass. USA lietuvių parapijos klebono.

Rio de Janeiro

— Julius Žalas, pirkto restoraną rua Joaquim Tavora N.º 101, Niteroy mieste Est. do Rio de Janeiro sostinėje.

— Jonas Funkaitis, pirkto namą Av. Leopoldina Nr. 4 Gramacho, Est. do Rio ir žada atidaryti restoraną ir churrascaria.

— Julius Filipauskas ir Aleksandras Špinkus laimėjo loterijoje po 375,000,00 Cruzeirų. Filipauskas pirkto bilėta ir pasikvietė kompanijon Špinkų, bilėto numeris buvo 39994, kovo mėn. 3 d.

— Petras Babickas, jau Amazonėje. Laiške iš Manaus rašo, kad važiuos į gilumą, net iki Roncador ir Xingú, ir taip pat žada jei pavyks aplankyti tą vietą, kur yra surastį Faucet kaulai.

— Juozas Kulis, ilgą laiką dirbo kaip inžinierius prie namų statybos. Turėjo mašiną Staka Frank ir stipriai stovėjo. Gegužės 4 d. eidamas gatve Acré teko matyt sėdintį gatvėje ištiesta ranką prašanti išmaldos, kaip ligoniu. Jo dešinė koja yra ištinusi. Taip yra atsitikę ne vienam mūsų tautiečiui nuo didelio gėrimo.

— Gegužės 9 d. Ed Girčis išvyko į šiaurę, Pernambuco ir Recife, grįžęs iš ten parašys «M. L.» apie Amazona ir Matto Rosso miškus, upes ir jų gyventojus ir visas kitas įdomybes.

PARSIDUODA RŪBŲ KRAUTUVĖ - BAZAR
Su gera freguesia, Vila Macedopolis. Rua Barore, 2. Onibus Vila Alpina. Teirautis vietoje.

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO

J. L. Galinskas Ltda.
AV. DR. GIACAGLINI, 71-C
V. ALPINA.

BALDŲ SANDĖLIS.

— Gegužės mėn. 12 d. Vila Zelinos bažnyčioj Kazys Baužys ir Elena Godliauskaitė sumainė žiedus. Mokoje jaunųjų tėvai kviestiams svečiams iškėlė šaunias vaišes. Dalyvavo apie 200 svečių.

DĖKOJA.

«Mūsų Lietuvos» laikraščio leidėjams už paaukotus bažnyčiai suolus nuoširdžiai dėkoju.

Kun. P. Ragažinskas.

Paieškojimai.

Paieško Vincas Nanartonis, Motiejaus Nanartonio kilusio iš Gudenos kaimo. Trakų apskr., paskutiniu metu gyveno Amerikoje, Chicago Illinois.

Julius Endriūška, gyvenantis Argentinoje, Mendoza mieste, 9 de Julio 2702. paieško Alberto Stočkiaus ir jo žmonos Onos Klimavičienės.

Liuda Matelionienė gyvenanti São Paulyje. Rua da Graça 415, ieško Bronės Kymantienės gyvenančios Brazilijoje.

Jurgis Matikonis paieško savo dėdės Vincento Matikonio gyvenusio Š. Amerikoje 606 Camden ave., Burlington N. J., ir prieš kiek laiko atvykusio Brazilijon ir galimai apsigyvenusio São Paulyje. Dėdės arba apie jį žinančių prašau pranešti šiuo adresu: Snr. Jurgis Matikonis, Caixa Postal 74 Cambará, Vila Aurora - Est. do Paraná.

J. F. Pačinskas gyvenantis Amerikoje 54 Tenney st ieško savo brolio V. Pačinsko, gyvenančio São Paulo mieste, ar apylinkėse.

PARDUODAMA KRAUTUVĖ
(Secos e molhados)
Vila Oratorio, Avenida A Nr. 1180, geromis sąlygomis. Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

YRA LAIŠKŲ

Ant. Lazdauskui, J. Marauskui, V. Bukotai, Ant. Kairiui, A. Piesliui, Jer. Blujui, Vl. Karaškai, H. Kazokui, Wenedel Bogar, Ed. Bortkevičiui, kun. Dr. A. Miliui.

Laikraščių iš Amerikos:

Kost. Sajevičienei, Ana Funicelli, Rich. Labuckui, M. Stankevičienei, St. Butrimui, Jurg. Malinauskui, J. Lekavičiui, J. Teresevičienei, J. Valikienei, Alf. Misevičiui, Mot Kalinauskui, Ver. Masienei, Ver. Vaikšnorienei, Elzb. Jer malavičienei, V. Aškinienei, U. Survilienci, Alf. Žibui.

— Gegužės mėn 13 d. jaunųjų Vytauto ir Adelės Vygelijų namuose, Jaçana, buvo sūnaus Vytauto Francisco ir dukters Yazmine Tereza krikštynų proga surengė linksmas vaišes kuriose dalyvavo nemaža svečių iš įvairių São Paulo priemiesčių.

— MOTINOS DIENOS minėjimas praėjusi sekmadienį praėjo išpūdingai. Minėjimą pradėjo kun. Miliauskas tai dienai pritaikinta kalba. Po to seselių mokyklos lietuvių kalbos klasės mokiniai deklamacijos motinos pagerbimui parinktus eilėraščius. Didele staigmena šioje šventėje reikia laikyti pirmąjį jaunųjų choro, vadovaujant muzikui Al. Ambrozaičiui, debiutą. Jaunučiai sudainavo «Pas Močiutę Augau», «Giedu Dainelę», «Lietuva Brangi», «Malūne Naujiena» ir kt. Klausytojai visas dainas bisavo. Protarpiais buvo įterpta dar deklamacijų. Pianu paskambino N. Valiulytė.

Bendruomenės choristė, piana studentė Saldžiūtė paskambino ir padainavo Shuberto serenadą. Atskirai dar dainavo vyrų ir mergaičių chorai. Iškilmės buvo baigtos mišraus Bendruomenės choro sudainuojant kelias dainas. Užbaigiamąjį, nuotaikingą žodį pasakė šios šventės pranešėjas Al. Boguslauskas.

— Gegužės 13 d. J. Silicikienė išskrido Amerikon savo dukrelės Danutės, žento ir anūkų aplankyti. Užtrukis kelis mėnesius.

Padėka.

Motiejui Tamalioniui, Juozui ir Jurgiui Matelioniams už pagalbą Vyrų Brolijos rašiamos šventės, 20 tuzinų alaus P. Dirsei už paaukotą Vyrų Brolijos pobuviui duoną, V. Tijūnėliui ir A. Čipui už darbą ir piniginę auką ir visiems kitiems, aukomis ar darbu prisidėjusiems prie šventės su rengimo, nuoširdų padėkos žodį taria

Dešimtmečio šventei Ruošti Komisija.

AUKOS GAUTOS V. BROLIJOS DEŠIMTMEČIO PROGA
Numatomiems Brolijos darbams.

Jonas Antanaitis, Cr.\$500,00.
Po Cr.\$200,00: K. Ambrzevičius, N. N., Vincas Stankevičius. Ant. Skrebys, Juozas Lukoševičius.

Po Cr.\$100,00: Kazys Kaulinis, Stasys Lapienis, Jonas Gudelis, Vaclovas Nanartonis Vyt. Tijūnėlis, Jonas Deveikis Pijus Radzevičius, Zigmantas Psevudckas, Antanas Zolubas Rapolas Savickas, Ant. Pavilionis, Kazys Auseka, Jonas Sprindys, Kazys Lipas. Balys Latvėnas, Liudvikas Jermalavičius. Petras Rudikas, Petras Narbutis, Juozas Zagorskas, Juozas Baužys, Jonas Paukštys.

Po Cr.\$60,00: Stasys Jakaitis Po Cr.\$50,00: Bronius, Stasys, Juozas (pavardės neįskaitomos) Pečiūra, Kazys Bacevičius, Jurgis Masys, Bronius Šukevičius, Juozas Kalinauskas, Ant. Pangonis, trys pavardės neįskaitomos, J. Karpavičius, Br. Kligys, A. Grabauskas, P. Šimonis, P. Brazas, viena pavardė neįskaitoma. Al. Boguslauskas, G. Kavolis, Jonas Pupelis, viena pavardė neįskaitoma, Henrikas Valavičius, Jonas Senuta, Jonas Rudminas, Jonas Saldūnas, M. Gečys. (B. d.)

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tik tai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

Vila Alpinoje, arti autobusu stoties.

Čia gausi geresnę medžiagą ir pigiau mokėsi.

IRMAOS

ESCRITORIO VILAZELINA

BAUZYS

AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contratos na Junta Comercial
Distritos na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais

Contratos de locação
Cartas de Fiança
Requerimentos
B. lanchos
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e
acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

FOTO

PRINCEZA

AVENIDA ALVARO RAMOS, 1160 — SÃO PAULO

(Prie park. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta p-rada)

Savininkas VLADAS POCIUS

Įvairaus didumo padidinti portretai — spalvuoti! Foto ant porcelano, antkapiams. Meniškos, gražios foto nuotraukos! Greitas ir sąžiningas darbas!

Lietuviams pigiausias kainos!

PINIGŲ UŽ «MŪSŲ LIETUVOS» PRENUMERATA PRAŠOME

KREIPTIS: - KAZIMIERAS MILIAUSKAS CAIXA POSTAL 371

siusti ir visais kitais Administraciniais reikalais